

การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 18

THE 18th NATIONAL SYMPOSIUM ON JUSTICE ADMINISTRATION

การอำนวยความสะดวกยุติธรรม
ในยุควิถีใหม่ สู่ประชาชน

Enhancing Justice for People in the New Normal Era

ระหว่างวันที่

13-14 พฤษภาคม 2564

สารจากผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

เรียน ท่านผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม มีความยินดีอย่างยิ่ง และขอต้อนรับแขกผู้มีเกียรติทุกท่านที่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 18 (The 18th the National Symposium on Justice Administration) โดยในปีนี้ จัดขึ้นภายใต้หัวข้อ “การอำนวยความยุติธรรมในยุควิถีใหม่สู่ประชาชน (Enhancing Justice for People in the New Normal Era)”

การประชุมทางวิชาการระดับชาติในปีนี้ จัดขึ้นภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนั้นจึงได้กำหนดแนวทางในการประชุมครั้งนี้ เป็น Online Conference โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นเวทีแห่งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิดนโยบายของผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรม นักวิชาการ องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาสังคม ในการแสวงหาแนวทางการอำนวยความยุติธรรมที่จะต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยเฉพาะการเกิด “Disruptive Technologies” ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน กลายเป็นยุควิถีใหม่ (New Normal) ซึ่งเป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลากหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วัฒนธรรม เทคโนโลยี ฯลฯ ไม่เว้นแม้แต่มิติของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ส่งผลกระทบต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะต้องมีการทบทวนและปรับตัวเพื่อรองรับกับกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ถาโถมเข้ามาอย่างรวดเร็ว ประกอบกับแนวคิดในการบริหารงานยุติธรรม และทิศทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในอนาคต อาจจะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างหลากหลายและเป็นรูปธรรม เกิดประสิทธิภาพในการอำนวยความยุติธรรมได้อย่างแท้จริง กระทรวงยุติธรรม โดย สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จะนำผลสรุปของการประชุมที่มีประโยชน์ในหลากหลายมิติ อันมีคุณค่าต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ไปสู่การผลักดันนโยบาย มาตรการ รวมถึงกฎหมายเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในการอำนวยความยุติธรรมสู่ประชาชน

ในนามของคณะผู้จัดงาน กระผมขอขอบพระคุณสำหรับทุกข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปรับปรุงให้กระบวนการยุติธรรมดีขึ้น เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของการอำนวยความยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพต่อไป

พันตำรวจโท ดร.พงษ์ธร ธัญญสิริ
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

Message from Director-General of the Office of Justice Affairs

On behalf of Ministry of Justice, the Office of Justice Affairs (OJA) is very pleased to welcome all honored guests to the 18th National Symposium on Justice Administration under the theme “**Enhancing Justice for People in the New Normal Era**”.

The 18th National Symposium on Justice Administration is held on the 13th and 14th of May 2021, in the time of Corona Virus 2019 (COVID-19) pandemic. Owing to the situation, **this year's symposium has to be organized mainly as an online conference**. Nevertheless, it still adheres the principle objective of the previous symposiums, which is to be a stage for sharing experiences, vision and policies of executives in justice system, academics, public, private and civil society. Specifically for this year, we focus on how to ensure the provision of justice for the people in this time of changes, as well as to cope with the future challenges.

The emergence of various “disruptive technologies” that affected everyday life leads what we called “the New Normal”. The accelerated changes have been reflected in various dimensions, including economic, social, political, educational, cultural, and technological, as well as the legal aspect and justice administration. The changes have prompted legal academics, executives, and agencies to adjust themselves in order to cope with the fast-paced dynamics, as well as the directions of justice administration and process in the future. Additionally, certain changes are need to be made in order to allow the civil society to access and participate in the justice systems in various channels as to enable more effective justice provision.

The OJA, on behalf of Ministry of Justice, as the secretary for the National Commission on Justice Administration Development, will gather all the useful reflections, and will work on the outcome and resolutions of the 18th symposium, of which we believe to be truly beneficial for our work in policy advocacy and the development of appropriate measures to promote law effectiveness and better access to justice for the people.

Essentially on behalf as the organizer of this symposium, I would like to express my heartfelt gratitude for all our partners in the justice system of Thailand for the assistance, advices and constructive comments, which have not only made this symposium possible, but also have formed the important part in setting a direction for revision and improvement of Thailand's justice system in order to cope with the changing global trends, in order to ensure the effective of our justice system for all.

Pol.Lt.Col. Dr.Phongthon Thanyasiri
Director-General of the Office of Justice Affairs

การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรมความเป็นมา และความมุ่งหมาย

การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม (The National Symposium on Justice Administration) ถูกจัดขึ้นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2546 ภายใต้หัวข้อ “กระบวนการทศน์ใหม่ของกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด” ซึ่งได้รับการตอบรับอย่างมากจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และนักวิชาการในแวดวงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ภาคประชาสังคม และประชาชนที่สนใจ เนื่องจากมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาในเชิงระบบและโครงสร้างของกระบวนการยุติธรรม อันนำไปสู่การกำหนดนโยบายและมาตรการต่างๆ สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จึงได้จัดการประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยมีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเสนอแนะและให้ความเห็นด้านกฎหมายและการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในภาพรวมของประเทศ และผลักดันให้เป็นนโยบายระดับชาติ รวมทั้งศึกษาริวิจัยเพื่อแสวงหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการยุติธรรมในด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนเผยแพร่องค์ความรู้ต่อสาธารณชนผ่านเวทีทางวิชาการในปีนี้เป็นการประชุมครั้งที่ 18 ปี พ.ศ. 2564 ได้จัดขึ้นภายใต้หัวข้อ “การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในยุควิถีใหม่สู่ประชาชน” (Enhancing Justice for People in the New Normal Era)

ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2546

กระบวนการทศน์ใหม่ของกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2547

มาตรการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล

ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2548

กระบวนการยุติธรรมกับบทบาทการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน

ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2549

การพัฒนากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2550

การพัฒนากระบวนการยุติธรรมในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2551

การพัฒนากระบวนการยุติธรรมยุคใหม่

ครั้งที่ 12 พ.ศ. 2557

ท่องไปในความยุติธรรม...ทุกอณูของชีวิต

ครั้งที่ 11 พ.ศ. 2556

พลิกโฉมกระบวนการยุติธรรม : เสริมสร้างศักยภาพไทยสู่อาเซียน 2558

ครั้งที่ 10 พ.ศ. 2555

การเสริมสร้างประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมเพื่อสังคมไทย

ครั้งที่ 9 พ.ศ. 2554

การขับเคลื่อนพลังสังคมสู่การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่ยั่งยืน

ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2553

นิติรัฐและพลเมือง : ทางออกประเทศไทย

ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2552

การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม

ครั้งที่ 13 พ.ศ. 2557

เติมเต็มช่องว่าง...สร้างมิติใหม่ของกระบวนการยุติธรรม

ครั้งที่ 14 พ.ศ. 2559

การปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ครั้งที่ 15 พ.ศ. 2560

การยุติความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม

ครั้งที่ 16 พ.ศ. 2561

พัฒนากระบวนการยุติธรรมลดความเหลื่อมล้ำ นำความยุติธรรมสู่ประชาชน

ครั้งที่ 17 พ.ศ. 2562

พัฒนากระบวนการยุติธรรมสร้างความเชื่อมั่น นำความยุติธรรมสู่ประชาชน

ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2564

การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในยุควิถีใหม่สู่ประชาชน

ผลจากการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม 17 ครั้ง

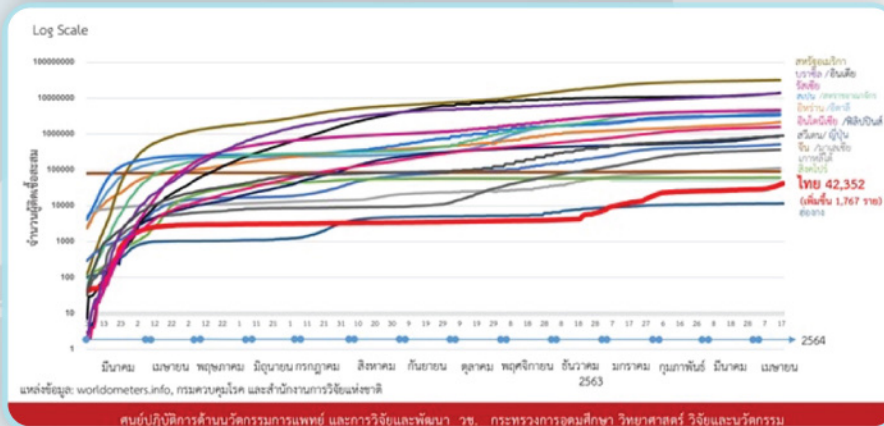
	ผลลัพธ์จากการประชุม	การดำเนินการที่เกิดขึ้นในภายหลัง
<p>ครั้งที่ 1 กระบวนการทัศน์ใหม่ของกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด</p>	<ul style="list-style-type: none"> เกิดมุมมองใหม่ของผู้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต่อผู้กระทำผิด การเสนอร่างกฎหมายที่สำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> เสนอพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ.2550 แก้ไขเพิ่มเติม (มาตรการการจำคุกด้วยวิธีการอื่น หรือในสถานที่อื่น แก่ผู้กระทำผิด) โครงการ ELFI ภายใต้พระราชดำริ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี อันนำไปสู่ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำต่อการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดหญิง (Bangkok Rules)
<p>ครั้งที่ 2 มาตรการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล</p>	<ul style="list-style-type: none"> แนวทางประสานงานการดำเนินคดีอาชญากรรม (ผู้กระทำผิด ททรัพย์สิ้น การขยายผลไปสู่การดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดรายสำคัญและเครือข่าย) 	<ul style="list-style-type: none"> พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาชญากรรม พ.ศ. 2550 ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พ.ศ. 2553 มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมอาชญากรรมอาชญากรรม
<p>ครั้งที่ 3 กระบวนการยุติธรรมกับบทบาทการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> หารือร่วมกันเพื่อปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจและวิธีการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการฯ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 	<ul style="list-style-type: none"> พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561
<p>ครั้งที่ 4 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> แนวทางการปรับปรุงนโยบาย กฎหมายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน 	<ul style="list-style-type: none"> พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553
<p>ครั้งที่ 5 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมในสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคมโลก</p>	<ul style="list-style-type: none"> การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ แนวทาง วิธีการในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในมิติใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> พระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2550
<p>ครั้งที่ 6 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมยุคใหม่</p>	<ul style="list-style-type: none"> ข้อเสนอแนะการนำวิทยาการเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในกระบวนการยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC)

	ผลลัพธ์จากการประชุม	การดำเนินการที่เกิดขึ้นในภายหลัง
ครั้งที่ 7 การประชุมกระบวนการยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> เกิดแนวทางร่วมกันในการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม ปรับปรุงนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรมให้สอดคล้องกับความเป็นไปของของสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> การแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิที่เพิ่มขึ้นให้ลดลง
ครั้งที่ 8 นิติรัฐและพลเมือง : ทางออกประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> เกิดกระบวนการสร้างพลเมืองที่เคารพกฎหมาย รู้จักสิทธิหน้าที่ การอบรมปลูกฝังเด็กเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย 	<ul style="list-style-type: none"> การจัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและเตรียมการจัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ
ครั้งที่ 9 การขับเคลื่อนพลังสังคมสู่การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่ยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> แนวคิดให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมทั้งเรื่อง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การพิจารณาคดี การบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างจริงจัง 	<ul style="list-style-type: none"> กระทรวงยุติธรรมเกิดกระบวนการประสานงานและบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อร่วมกันดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ
ครั้งที่ 10 การเสริมสร้างประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมเพื่อสังคมไทย	<ul style="list-style-type: none"> แนวความคิดการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และบริการประชาชน พัฒนากฎหมายในการบังคับโทษ (อัตราโทษปรับ มาตรฐานการปรับ) พัฒนาการบังคับใช้มาตรฐานการลงโทษระดับกลางและกระบวนการยุติธรรมทางเลือก 	<ul style="list-style-type: none"> เกิดการพัฒนาโดยเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการดำเนินงาน ขยายบทบาทภารกิจงานด้านยุติธรรมสู่ชุมชน ปรับปรุงกฎหมายเพื่อพัฒนาระบบงานยุติธรรม
ครั้งที่ 11 พลิกโฉมกระบวนการยุติธรรม : เสริมสร้างศักยภาพไทยสู่อาเซียน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ต่อยอดองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกระบวนการยุติธรรมในการรับใช้พลวัตของสังคม ความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในกระบวนการยุติธรรมที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> เกิดความตระหนักถึงความจำเป็นที่กระบวนการยุติธรรมจะต้องเปลี่ยนแปลงอย่างเร่งด่วนตามพลวัตต่างๆ ในสังคม ปรับเปลี่ยนมุมมองด้านกระบวนการยุติธรรมในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ และเสริมความคล่องตัวทางการค้าและการลงทุนในประเทศ
ครั้งที่ 12 ท้องไปในความยุติธรรม... ทุกอณูของชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> สื่อสารถึงประชาชนให้เข้าใจว่า กระบวนการยุติธรรมแทรกซึมอยู่ในการดำเนินชีวิตในสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> ประชาสัมพันธ์บทบาทภารกิจ หน้าที่ ของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม ให้ประชาชนและภาคประชาสังคมต่างๆ ได้รับรู้และมีความเข้าใจที่ถูกต้อง

	ผลลัพธ์จากการประชุม	การดำเนินการที่เกิดขึ้นในภายหลัง
<p>ครั้งที่ 13 เติมเต็มช่องว่าง...สร้างมิติใหม่ ของกระบวนการยุติธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ประกาศนโยบายที่สำคัญของกระทรวงยุติธรรม 5 ด้าน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การพัฒนาพฤตินิสัยและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ และผู้มีอิทธิพล 	<ul style="list-style-type: none"> เจ้าหน้าที่ภาครัฐเกิดความตระหนัก ในการปราบปรามการทุจริต ยาเสพติด การลดความเหลื่อมล้ำ การแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำความผิด และการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
<p>ครั้งที่ 14 การปฏิรูปกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> นโยบายการปฏิรูปประเทศไทย (กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม) ประกาศนโยบายสำคัญเร่งด่วนของกระทรวงยุติธรรม 6 ด้านคือ การอำนวยความสะดวกเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ การสร้างความปลอดภัยในสังคม การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ และ การพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> เกิดข้อเสนอในการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมต่อ กพยช. <ol style="list-style-type: none"> การแก้ไข/ปรับปรุง/ยกเลิกกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมและล้าสมัย การปฏิรูปองค์กรและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม การเผยแพร่กฎหมายและสร้างการรับรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชน
<p>ครั้งที่ 15 การยุติความรุนแรงต่อเด็กและ เยาวชนในกระบวนการยุติธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> รณรงค์และสร้างความตระหนักการไม่ใช้ความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน จัดทำแนวทางการกำหนดนโยบาย ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนภายใต้กระบวนการยุติธรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานของสหประชาชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> กรมพินิจฯ นำผลที่ได้จากการประชุมเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบความคืบหน้าการดำเนินงานยุติธรรมด้านเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของสหประชาชาติ ยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการทางปฏิบัติของสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการความรุนแรงต่อเด็กในสาขาการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา
<p>ครั้งที่ 16 พัฒนากระบวนการยุติธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ นำความยุติธรรมสู่ประชาชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวก การช่วยลดความเหลื่อมล้ำ การสร้างความเชื่อมั่น ตามนโยบายกระทรวงยุติธรรม (5 จำเป็นต่อเนื่อง 4 จำเป็นเร่งด่วน และ 3 จำเป็นยั่งยืน) 	<ul style="list-style-type: none"> รายงานสรุปผลการประชุมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และ กพยช. เพื่อนำไปกำหนดนโยบายในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
<p>ครั้งที่ 17 พัฒนากระบวนการยุติธรรม สร้างความเชื่อมั่น นำความยุติธรรมสู่ประชาชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> แลกเปลี่ยนมุมมองการแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่ส่งผลต่อการอำนวยความสะดวก ยกระดับคุณภาพการให้บริการเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงและได้รับบริการที่เหมาะสมและเท่าเทียม รวมถึงสร้างการรับรู้และการสื่อสารที่ถูกต้องไปยังประชาชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> รายงานเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม เสนอนายกรัฐมนตรี

โควิด 19 : วิกฤตที่ทำให้ลายล้างวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมสู่การสร้างวิถีชีวิตใหม่ของประชาชนและสังคมโลก

ภาวะวิกฤตอันเกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ในช่วงระยะกว่า 1 ปีที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมากจากอัตราการติดเชื้อ และการเสียชีวิตของคนจำนวนมาก ในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในแวดวงต่าง ๆ อย่างมหาศาล โดยเฉพาะในส่วนของ การเดินทาง และการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ

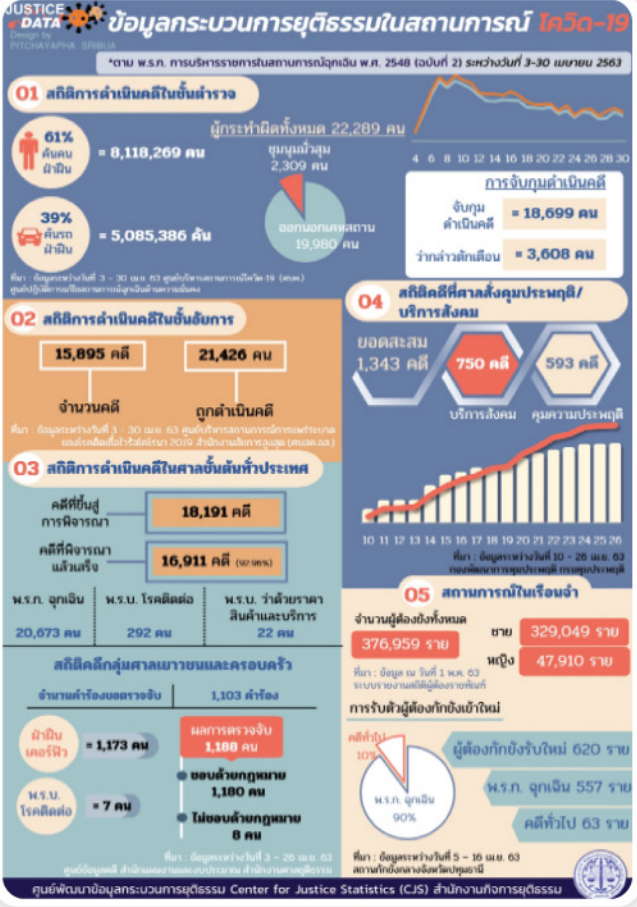

ภาพที่ 1 จำนวนผู้ติดเชื้อโควิด 19 และจำนวนผู้เสียชีวิตสะสมทั่วโลก
ที่มา : <https://www.thailandplus.tv/archives/312249>

สำหรับประเทศไทยนั้น ผลกระทบต่าง ๆ จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ได้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน ตั้งแต่ช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการใช้ชีวิตของประชาชน เช่น จากการที่รัฐได้ตัดสินใจบังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 การประกาศห้ามออกจากสถานที่พักอาศัยในเวลาที่กำหนด การประกาศปิดสถานศึกษา ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร และสถานที่ที่มีการรวมตัวกันของประชาชนจำนวนมาก การรณรงค์ให้ประชาชน “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” และการกำหนดให้ประชาชนต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดระยะเวลาที่ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น การเว้นระยะห่างในการใช้บริการต่าง ๆ เช่น ในร้านอาหาร และรถโดยสารสาธารณะ การใช้แอปพลิเคชัน เช่น ไทยชนะ หมอชนะ เพื่อติดตามการเดินทาง และความเสี่ยงอันเกิดจากการเข้าใช้บริการในสถานที่ต่าง ๆ ที่อาจมีความเสี่ยงในการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อไวรัส การรณรงค์ให้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานทั้งในภาครัฐ และเอกชนทำงานอยู่ที่บ้าน หรือ Work from home ซึ่งมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ ได้นำมาสู่ค่านิยมของการใช้ชีวิตในวิถีใหม่ (New Normal)

ผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม และการจัดการภาวะวิกฤติเพื่อสร้างความยุติธรรม

ในส่วนของหน่วยงานภาครัฐ ผลกระทบที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ การไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งในส่วนของ การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความยุติธรรม ซึ่งต้องยอมรับว่า ในภาวะปกติก็มีปัญหาในเรื่องความล่าช้า ประสิทธิภาพที่แตกต่างกัน และการให้บริการที่ไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะสำหรับประชาชนกลุ่มชายขอบ และพื้นที่ห่างไกลอยู่แล้ว สำนักงานกิจการยุติธรรม โดยศูนย์พยากรณ์สถานการณ์อาชญากรรมแห่งชาติ (ศอช.) ได้นำเสนอผลการสำรวจสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

จากสถิติที่ได้สำรวจ สถานการณ์การการแพ่งระบาศ
 ไวรัสโควิด 19 ระหว่างวันที่ 3 - 30 เมษายน พ.ศ. 2563
 พบว่า

การดำเนินคดีในชั้นตำรวจ

มีผู้กระทำผิดทั้งหมด 22,289 ราย

- ถูกจับกุมดำเนินคดี จำนวน 18,699 ราย
- ถูกว่ากล่าวตักเตือน จำนวน 3,608 ราย

การดำเนินคดีในชั้นอัยการ

มีผู้ถูกดำเนินคดี จำนวน 21,426 ราย (15,895 คดี)

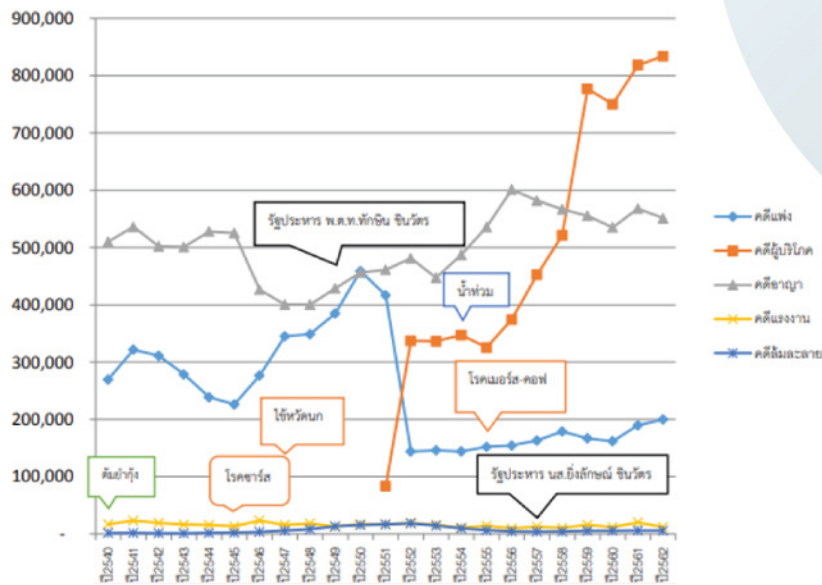
การดำเนินคดีในศาลชั้นต้นทั่วประเทศ

มีคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณา จำนวน 18,191 คดี และ
 มีการพิจารณาแล้วเสร็จ จำนวน 16,911 คดี (ร้อยละ 92.96)
 โดยจากคดีที่มีการพิจารณาดังกล่าว ได้มีผู้กระทำผิด โดย
 แบ่งตามคดี ดังนี้

- ผู้กระทำผิดตาม พ.ร.ก. จุกเงิน จำนวน 20,673 ราย
- ผู้กระทำผิดตาม พ.ร.บ.โรคติดต่อ จำนวน 292 ราย
- ผู้กระทำผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ จำนวน 22 คน

ภาพที่ 2 ข้อมูลกระบวนการยุติธรรมไทย
 ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19

ในขณะนี้ ยังไม่มีข้อมูลสถิติเชิงเปรียบเทียบที่ชัดเจนของจำนวนคดีในชั้นต่าง ๆ ของกระบวนการยุติธรรม ในส่วนขอเดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2564 ที่จะสามารถนำมาใช้เปรียบเทียบถึงปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้น จากผลกระทบของวิกฤติโควิด 19 ได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรที่ 1 ได้ประมาณการ โดยเปรียบเทียบจากจำนวนปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาลที่เพิ่มขึ้นในช่วงวิกฤติต่าง ๆ ในอดีต เช่น วิกฤติพองสบู่แตก หรือวิกฤติต้มยำกุ้ง ในปี พ.ศ. 2540 และวิกฤติน้ำท่วมใหญ่ ปี พ.ศ. 2554 และคาดการณ์ว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้น เช่น การที่กิจการต่างๆ ขาดสภาพคล่องทางการเงินและขาดทุนหรือล้มละลาย แรงงานถูกเลิกจ้าง อัตราการว่างงานสูง ล้วนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยตรง และมีผลให้การฟ้องร้องคดีต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้จำนวนคดีผู้บริโภค คดีแรงงาน คดีอาญา และคดีล้มละลาย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 10 - 20 ของปีก่อนหน้าที่จะเกิดสถานการณ์วิกฤติ

ภาพที่ 3 กราฟแสดงสถิติคดี 5 ประเภทสำคัญที่ขึ้นสู่ศาลชั้นต้นที่ราชอาณาจักร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 - 2562²

จากวิกฤติโควิด 19 ที่มีความแตกต่างจากวิกฤติในอดีตอย่างสำคัญ เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อทั่วโลกในวงกว้าง กล่าวคือ มีผลกระทบกับทุกภาคส่วน ทำให้อาจมีจำนวนคดีผิดนัด ผิดสัญญา เพิ่มมากขึ้น และเมื่อการเดินทาง และการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศถูกจำกัด ก็อาจมีผลต่อจำนวนคดีอาชญากรรมข้ามชาติ และการฟอกเงินข้ามชาติ ที่อาจลดน้อยลง

1 ศาลยุติธรรม. (2563). การวิเคราะห์แนวโน้มปริมาณสถิติคดีที่จะขึ้นสู่ศาลที่ราชอาณาจักรภายหลังวิกฤติ. ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2564 จาก <https://rabi.coj.go.th/file/get/file/2020052219c72e8e307e7a9282e6e95793cb2912094459.pdf>
2 อ้างแล้ว, หน้า 2

นอกจากนี้ การที่ระยะเวลาลับสุดของเหตุการณ์มีแนวโน้มที่จะต่อเนื่องยาวนานมากกว่า 1 - 2 ปี โดยที่ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถคาดการณ์ระยะเวลาที่เหตุการณ์จะสิ้นสุดลงได้ บริษัทและธุรกิจต่าง ๆ อาจไม่มีแผนในการบริหารความเสี่ยงที่รองรับผลกระทบต่อรายได้ที่ยาวนาน ทำให้ต้องลดค่าใช้จ่าย ปลดพนักงาน ขยายทรัพย์สินบริษัท ผิดนัด ผิดสัญญา ส่งผลต่อจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนบริษัทคดีแรงงาน คดีผิดสัญญา และเมื่อมีคนจำนวนมากที่ตกงาน ขาดรายได้ ก็อาจจะก่อให้เกิดคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน เช่น คดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น จึงได้มีการคาดการณ์ว่า หากรัฐบาลไม่มีมาตรการที่เป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพเพียงพอในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ภาคประชาชน เช่น การระดมฉีดวัคซีนอย่างทั่วถึงเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในวงกว้างของโรค ภายในปี พ.ศ. 2563 - 2564 ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนจะมีความรุนแรงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อาจมีปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ มากมายตามมา รวมทั้งปัญหาทางการเงินทั้งระบบคดีจะขึ้นสู่ศาลจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นคดีอาญา (ฝ่าฝืน พ.ร.ก. จุกเงินฯ) คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คดียาเสพติด คดีแพ่ง (กู้ยืมเงิน) คดีผู้บริโภค (บัตรเครดิต ฉ้อโกง คดีแรงงาน และคดีอื่น ๆ) โดยคาดว่า สถิติคดีแพ่ง, คดีผู้บริโภค, คดีอาญา และคดีแรงงาน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 หรือมากกว่า ส่วนคดีล้มละลาย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 60 หรือมากกว่า เนื่องจากกิจการถูกฟ้องล้มละลายจากเจ้าหนี้มากขึ้น³

ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ส่งผลต่อประสิทธิภาพของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในการให้บริการประชาชน ทั้งในส่วนของความล่าช้า การเข้าถึง และความเท่าเทียมในการอำนวยความยุติธรรม เช่น ศาลชั้นต้นทั่วประเทศมีการเลื่อนพิจารณาคดีมากกว่า 163,620 คดี⁴ กรมราชทัณฑ์ที่ดูแลผู้ต้องขังในเรือนจำกว่า 300,000 คน ซึ่งองค์กรอนามัยโลกชี้ว่า เรือนจำเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของไวรัส เนื่องจากผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่สามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ และมีภาวะเจ็บป่วยก่อนเข้าเรือนจำ อีกทั้งความแออัดและความขาดแคลนทรัพยากรในเรือนจำก็นำไปสู่สภาพแวดล้อมที่ไม่ถูกสุขอนามัย

นอกจากนั้น ความกังวลต่อการแพร่ระบาดของโควิด 19 ยังนำไปสู่เหตุจลาจลและความสูญเสียในเรือนจำหลายแห่งทั่วโลก สำหรับในประเทศไทยนั้น เห็นได้จากข่าวการจลาจลของผู้ต้องขังกว่า 100 ราย ในเรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2563 เบื้องต้น คาดว่าเกิดจากความตึงเครียดเกี่ยวกับการติดเชื้อโควิด 19 แม้ยังไม่ปรากฏการติดเชื้อในเรือนจำดังกล่าว เหตุจลาจลนำไปสู่การเผาอาคารและทำลายทรัพย์สินเรือนจำ จนเกิดความเสียหาย และความพยายามหลบหนีออกจากเรือนจำ ในขณะที่ปัญหาอาชญากรรม แม้ว่าอาชญากรรมทั่วไปจะลดลงเพราะมาตรการ ปิดเมืองและเคอร์ฟิว แต่ก็ยังมีปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์พุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนรูปแบบการก่ออาชญากรรมอื่น ๆ เริ่มมีแนวโน้มจะกลับมาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะที่เป็นผลพวงมาจากปัญหาเศรษฐกิจ เช่น การปล้นตู้เอทีเอ็ม ปล้นร้านทอง ปล้นร้านสะดวกซื้อ และคนร้ายส่วนใหญ่ที่ถูกจับกุม ไม่เคยมีประวัติอาชญากรรม⁵

อย่างไรก็ตาม ในอีกแง่มุมหนึ่ง การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ก็ได้เปิดโอกาสให้มีการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ ในการให้บริการด้านการเข้าถึงความยุติธรรม เช่น กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในรูปแบบออนไลน์ ด้วยการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ หรือวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (VDO/Web Conference) และการสื่อสารด้วยภาพและเสียงระบบ VDO call หรือ Facetime ในแอปพลิเคชัน LINE, การสืบพยาน

³ อ้างแล้ว, หน้า 7-8

⁴ ศาลยุติธรรม. (2563). พิษโควิด 19 กระทบศาลยุติธรรม เลื่อนคดีมากที่สุดในประวัติศาสตร์ ณ วันที่ 8 พฤษภาคม 2563. ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2564, จาก <https://www.posttoday.com/social/general/622939>

⁵ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย. (2563). รายงานสถานการณ์และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับโควิด 19 ในเรือนจำ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563. ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2564, จาก <https://knowledge.tijthailand.org/th/publication/detail/report-covid-19-in-prison-th#book/14>

และอ่านคำพิพากษา การคัดฟ้อง/ฝากขังผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอเรนซ์, การติดตามผลคดีผ่านระบบ Tracking System การขอรับไฟล์คำพิพากษารูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ CIOS การยื่นฟ้องแพ่ง-ส่งคำให้การคดีแพ่งออนไลน์ผ่านระบบ e-Filing อาจมีส่วนเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคดี และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญถึงปัญหาภาวะวิกฤติดังกล่าว ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวิถีชีวิตประชาชนไทย โดยเฉพาะการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชนของหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม โดยสถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม (สวพ.) จึงได้พัฒนาแนวคิดในการจัดทำ ชุดโครงการวิจัยกระบวนการยุติธรรมกับการจัดการภาวะวิกฤติเพื่อสร้างความยุติธรรมถ้วนหน้า และเท่าเทียม โดยมีเป้าหมายเพื่อประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และเสมอภาค และสังคมมีความปลอดภัยอย่างยั่งยืน

กรอบการวิจัยที่ 1

สถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงประเภทของอาชญากรรมภายหลังภาวะวิกฤติ

1. การตรวจสอบสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายหลังภาวะวิกฤติ
 - 1.1 ส่วนที่เป็นสถิติจำนวนการกระทำผิดและการกระทำผิดซ้ำ รวมถึงประเภทอาชญากรรม (ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดและเสียหาย)
 - 1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดและการกระทำผิดซ้ำ
2. การพยากรณ์พฤติกรรมกระทำผิดและประเภทของอาชญากรรมภายหลังภาวะวิกฤติ

กรอบการวิจัยที่ 2

การสำรวจผลกระทบของภาวะวิกฤติ ต่อการทำงานตามภารกิจของหน่วยงานภายใต้กระทรวงยุติธรรม

1. การประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การดำเนินงานของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมในภาวะวิกฤติ
2. การถอดบทเรียนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมในภาวะวิกฤติ

กรอบการวิจัยที่ 3

การจัดการความเหลื่อมล้ำในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนภายหลังภาวะวิกฤติ

1. การศึกษาการสร้างความเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการให้ความช่วยเหลือในภาวะวิกฤติและภาวะหลังวิกฤติ
2. การศึกษาผลกระทบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในภาวะวิกฤติและหลังภาวะวิกฤติ

สภาพปัญหาและการเปลี่ยนแปลงประเภทของอาชญากรรม แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม

การป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ

ประชาชนสามารถเข้าถึงการอำนวยความสะดวกของหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่องทั่วถึง และเท่าเทียม

ความปลอดภัยและความสงบสุขในสังคม

ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และเสมอภาค และสังคมมีความปลอดภัยอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 8 แนวคิดการจัดทำ ชุดโครงการวิจัยกระบวนการยุติธรรมกับการจัดการในภาวะวิกฤติเพื่อสร้างความยุติธรรมถ้วนหน้า และเท่าเทียม

การศึกษาวิจัยในชุดโครงการวิจัยฯ สามารถแบ่งได้เป็น 3 กรอบการวิจัย ได้แก่

กรอบการวิจัยที่ 1 สถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงประเภทของอาชญากรรมภายหลังภาวะวิกฤติ

มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สถานการณ์และแนวโน้มของอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ภายหลังภาวะวิกฤติ โดยเป็นการสำรวจสถิติจำนวนการกระทำผิดและการกระทำผิดซ้ำ รวมถึงประเภทของอาชญากรรม บัญญัติที่ส่งผลต่อการกระทำผิดและกระทำผิดซ้ำ รวมไปถึงการพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการกระทำผิด และประเภทของอาชญากรรมภายหลังภาวะวิกฤติ ในอีก 5 ปีข้างหน้า เพื่อหาแนวทางการมาตรการในการป้องกันการก่ออาชญากรรมซึ่งประกอบด้วยโครงการวิจัยย่อยจำนวน 2 โครงการ ได้แก่

- (1) การสำรวจสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายหลังภาวะวิกฤติ เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์ของการเกิดอาชญากรรม และสำรวจสถิติจำนวนการกระทำผิดและการกระทำผิดซ้ำ ภายหลังภาวะวิกฤติ รวมถึงไปถึงบัญญัติที่ส่งผลต่อการกระทำผิด และการกระทำผิดซ้ำ และ
- (2) การพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดและประเภทของอาชญากรรมภายหลังภาวะวิกฤติ เพื่อศึกษาสถิติการกระทำผิดและการกระทำผิดซ้ำ และนำไปพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดของผู้ที่กระทำผิด และการเปลี่ยนแปลงของประเภทอาชญากรรมเมื่อเกิดภาวะวิกฤติ

กรอบการวิจัยที่ 2 การสำรวจผลกระทบของภาวะวิกฤติต่อการทำงานตามภารกิจของหน่วยงานภายใต้กระทรวงยุติธรรม

มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การดำเนินงานของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมในภาวะวิกฤติ รวมทั้งการถอดบทเรียนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมในภาวะวิกฤติ ซึ่งประกอบด้วยโครงการวิจัยย่อยจำนวน 2 โครงการ ได้แก่

- (1) การประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการดำเนินงานของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมในภาวะวิกฤติ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมว่าหน่วยงานสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่าในภาวะวิกฤติหรือไม่ รวมทั้งสามารถอำนวยความสะดวก และอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมเพียงใด
- (2) การถอดบทเรียนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมในภาวะวิกฤติ เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานของหน่วยงานทั้งปัจจัยที่นำไปสู่ผลสำเร็จปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบการวิจัยที่ 3 การจัดการความเหลื่อมล้ำในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนภายหลังภาวะวิกฤติ

เพื่อศึกษาการสร้างความเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการให้ความช่วยเหลือในภาวะวิกฤติและหลังภาวะวิกฤติ และศึกษาผลกระทบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในภาวะวิกฤติและหลังภาวะวิกฤติ เพื่อนำไปสู่การกำหนด รูปแบบ (Model) ในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนเมื่อภาวะวิกฤติผ่านพ้นไป และมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นอีกครั้ง ประกอบด้วยโครงการวิจัยย่อยจำนวน 2 โครงการ ได้แก่

(1) การศึกษาการสร้างความเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการให้ความช่วยเหลือในภาวะวิกฤติและหลังภาวะวิกฤติ เพื่อศึกษาสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และ

(2) การศึกษาผลกระทบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในภาวะวิกฤติและหลังภาวะวิกฤติ เพื่อศึกษาบทวนประเมินผลกฎหมายหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องว่า สามารถเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในการให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด รวมถึงการทบทวนหรือสร้างความเข้าใจและทัศนคติของผู้บังคับใช้กฎหมายหรือบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

โดยชุดโครงการวิจัยนี้ ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) และมีกำหนดเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการวิจัย ในช่วงปี พ.ศ. 2565 ซึ่งคาดว่าจะ นำไปสู่การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อแก้ไขปัญหา และผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากวิกฤตโควิด 19 รวมทั้งนำไปสู่การบริการของภาครัฐที่ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และเสมอภาคยิ่งขึ้น หากเกิดภาวะวิกฤติในลักษณะนี้ขึ้นอีกในอนาคต และส่งเสริมให้สังคมมีความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ก่อให้เกิดการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม อันจะนำไปสู่การสร้างความปลอดภัยและความสงบสุขในสังคมต่อไป

กิจกรรมภายในงาน

การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 18 (The 18th the National Symposium on Justice Administration) “การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในยุควิถีใหม่สู่ประชาชน” ในครั้งนี้ ระหว่างวันที่ 13 - 14 พฤษภาคม 2564 โดยกำหนดให้มีการประชุมทาง Online Conference ซึ่งทุกท่านจะได้พบกับกิจกรรมหลัก 3 ส่วน ดังนี้

1. พิธีเปิดการประชุมและ ปาฐกถาพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ 13 พฤษภาคม 2564

เวลา 09.00 - 09.45 น.

เปิดการประชุม

โดย นายวิษณุ เครืองาม

รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการ
พัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

เวลา 10.00 - 11.00 น.

“การปรับกระบวนการทศน์ใหม่
ของศาลยุติธรรมในยุค New Normal”

โดย นางเมทินี ชโลธร ประธานศาลฎีกา

เวลา 11.00 - 11.30 น.

“การอำนวยความสะดวกยุติธรรมของ
สำนักงานอัยการสูงสุดในยุค New Normal”

โดย นายวงศ์สกุล กิตติพรหมวงศ์
อัยการสูงสุด

เวลา 11.30 - 11.50 น.

“มิติใหม่กระทรวงยุติธรรมในยุค New Normal”

โดย ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

เวลา 11.50 - 12.10 น.

“การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย
ในยุค New Normal”

โดย พลตำรวจเอก สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

2. การบรรยาย/อภิปราย/เสวนา แบ่งออกเป็น 4 Session ได้แก่

1. หัวข้อ

“The Implication of COVID-19
on SDGs and Global Crime Tren”

2. หัวข้อ

“ความเหลื่อมล้ำในกระบวนการ
ยุติธรรมสู่การเปลี่ยนแปลงในยุค
New Normal”

3. หัวข้อ

“กระบวนการยุติธรรมในยุคเศรษฐกิจ
ดิจิทัล”

4. หัวข้อ

“การเปลี่ยนแปลง ข้อท้าทาย และ
การปรับตัวขององค์กรในกระบวนการ
ยุติธรรมเด็กและเยาวชนยุควิถีใหม่”

3. เวทีคู่ขนาน แบ่งออกเป็น 2 Session ได้แก่

1. การเสวนาในหัวข้อ

“กระบวนการยุติธรรมยุคใหม่กับการ
สร้างความเป็นธรรมในการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”
โดยเครือข่ายนิติศาสตร์เพื่อสังคม

2. การเสวนาและการประชุมเชิงปฏิบัติการ
ในหัวข้อ

“Redesigning of Correctional
Facility Architecture for New
Normal Era” การออกแบบโครงสร้าง
สถาปัตยกรรมเพื่อความปลอดภัยของ
สถานที่ควบคุมในยุค New Normal
โดย Asian Conference of Correctional
Facilities, Architect and Planners
(ACCFA)

SESSION 1

“The Implication of COVID-19 on SDGs and Global Crime Trend”

วันพฤหัสบดี ที่ 13 พฤษภาคม 2564 เวลา 13.00 - 14.30 น.

ผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโควิด 19 ที่ยืดเยื้อ ได้ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่ต้องการจะบรรลุภายในปี ค.ศ.2050 และภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงจะเกิด “คนจนใหม่” และจะมีกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลจากวิกฤตเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน กระบวนการยุติธรรมซึ่งเป็นกลไกหนึ่งของรัฐจะต้องปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงกับสถานการณ์ใหม่และรูปแบบอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ร่วมหาคำตอบว่า โจทย์เรื่องความยุติธรรมในยุคโควิด 19 จะเปลี่ยนแปลงอย่างไร

บรรยายพิเศษ

Professor Sheila Jasanoff,
Harvard University's John F. Kennedy
School of Government

ถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสถาบันชั้นนำของโลก ในประเด็นข้อค้นพบจากการรับมือของบริษัทในแต่ละประเทศ กับสถานการณ์โควิด 19

ดร.พิเศษ สอาดเย็น
ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการยุติธรรม
แห่งประเทศไทย
ผู้ดำเนินรายการ

ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และมุมมองในฐานะผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ทั้งในประเด็นผลกระทบของโควิด 19 กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และสถานการณ์แนวโน้มอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

Ms.Lovita Ramguttee
Deputy Resident Representative of
UNDP in Thailand

Mr.Enrico Bisogno
Chief, Data Development and
Dissemination Section, UNODC Vienna

SESSION 2

“ความเหลื่อมล้ำในกระบวนการยุติธรรมสู่การเปลี่ยนแปลงในยุค New Normal”

วันพฤหัสบดี ที่ 13 พฤษภาคม 2564 เวลา 14.30 - 16.00 น.

การถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ และการถอดบทเรียนจากภาคส่วนต่างๆ ของสังคม อาทิ ผู้แทนองค์กรระหว่างประเทศ สื่อมวลชนและนักวิชาการ เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ไม่ว่าจะเป็นมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนความเหลื่อมล้ำในกระบวนการยุติธรรม จากเดิมจนเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในยุค New Normal

นางสาวมณฑิรา นาควิเชียร
เจ้าหน้าที่ผู้อำนวยการพิเศษ UN Women
สำนักงานภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก

ถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะผู้ปฏิบัติงานในแวดวง การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ โดยเฉพาะมิติความเหลื่อมล้ำ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม รวมถึงสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงสถานการณ์ โควิด 19 และแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้อง SDGs

นายกิริตพงศ์ นวมวงศ์
นักวิชาการอาวุโส
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

ถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะ นักวิชาการและจากการศึกษาวิจัย ที่มองเห็น ปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จากมุมมองของประชาชน กับการให้บริการและการให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะกองทุนยุติธรรมในช่วงก่อนสถานการณ์โควิด 19 จนถึง ปัจจุบัน รวมถึงแนวทางในการปรับตัวของหน่วยงานรัฐในช่วงการ เปลี่ยนไปสู่ยุค New Normal

นายสุรเสกข์ ยุทธิวัฒน์
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ทูลมอโร จำกัด

ถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะ ผู้ปฏิบัติงานในแวดวงสร้างสรรค์สังคมด้วย การสื่อสาร เพื่อสะท้อนปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมที่เกิดขึ้น รุนแรงขึ้นจากสถานการณ์โควิด 19 ความสัมพันธ์ในครอบครัว เศรษฐกิจ รวมถึงโอกาสทางสังคม และการปรับตัวและแนวทางการ ออกแบบสื่อและกลยุทธ์การสื่อสารไปยังประชาชน ภายหลังจาก การเกิดสถานการณ์โควิด 19 เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พฤติกรรม สังคมให้ดีขึ้น (Culture of Lawfulness)

ดร. ญัฎฐา โกมลวาทิน
ผู้ดำเนินรายการข่าว สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
ผู้ดำเนินรายการ

SESSION 3

“กระบวนการยุติธรรมในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล”

วันศุกร์ ที่ 14 พฤษภาคม 2564 เวลา 09.00 - 12.00 น.

การถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ และการถอดบทเรียนจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการติดต่อสื่อสาร การนำข้อมูลมาใช้ ประโยชน์ตลอดจนการใช้ AI เข้ามาพัฒนา digital platform ในงานด้านต่างๆ ที่จะต้องมีการปรับตัวให้รู้เท่าทันกับยุคดิจิทัล รวมทั้ง การดำรงชีวิตแบบวิถีใหม่หรือ New Normal ที่อาจมีความเสี่ยงกับภัยอาชญากรรมทาง cyber รูปแบบใหม่ที่เพิ่มมากขึ้น อุปสรรค ข้อจำกัด หรือผลกระทบที่ประชาชนในสังคม องค์กรธุรกิจ องค์กรเอกชน รวมถึงองค์กรภาครัฐจะต้องเรียนรู้และปรับตัว รวมถึงพัฒนา การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์และทันสมัยมากที่สุด ไม่เว้นแม้แต่งานด้านกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรม

ดร.สุพจน์ เอียรวิทย์

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะผู้บริหารหน่วยงานกลางของระบบรัฐบาลดิจิทัล ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐและหน่วยงานอื่นๆ และแนวทางในการปรับตัวของหน่วยงานภาครัฐในยุค New Normal การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

พันตำรวจโท ดร.พงษ์ธร อัญญสิทธิ์

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

ถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะผู้บริหารหน่วยงานที่ทำหน้าที่บูรณาการงานด้านกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะการพัฒนาศูนย์ข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรม (DXC) และศูนย์พยากรณ์สถานการณ์อาชญากรรมแห่งชาติ การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงาน ด้านกระบวนการยุติธรรม ผ่านการใช้ประโยชน์จาก DXC และแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พยากรณ์สถานการณ์อาชญากรรมแห่งชาติ

SESSION 3

“กระบวนการยุติธรรมในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล”

นายอัชกรณ์ วชิรমন

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้ก่อตั้ง
บริษัท เซอร์ทิส จำกัด

ถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะ
ผู้บริหารบริษัทที่เป็นผู้นำด้าน Big Data และ นวัตกรรม AI
การพัฒนา Digital Transformation Big Data, Data Analyst
และการนำ AI มาใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน ความเป็น
ไปได้ในการประยุกต์ใช้ AI Development Platform มาใช้ในงาน
กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม รวมถึงข้อเสนอแนวทาง
การนำ Big Data และ AI เข้ามาใช้ในการยุติธรรม
ในยุค New Normal และในอนาคต

ดร.ปริญญา หอมเอนก

ประธานกรรมการบริหาร
บริษัท เอซิส โปรเฟสชันนัล เซ็นเตอร์ จำกัด

ถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะ
ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ และระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศ การคาดการณ์ปัญหาที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัย
ของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในยุค New Normal แนวโน้ม
Cyber Crime และแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้าน Cyber Security
และการป้องกันความปลอดภัยทางคอมพิวเตอร์อย่างยั่งยืน รวมถึง
ข้อเสนอแนวทางการปฏิบัติงานด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

นายชาม เชื้อสถาปนศิริ

อาจารย์ประจำสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็ก
และเยาวชน มหาวิทยาลัยมหิดล

ถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะ
ผู้ปฏิบัติงานและนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน วิวัฒนาการ
ของสื่อ “สื่อเก่าสู่สื่อใหม่” กับการปรับตัวของกระบวนการยุติธรรม
ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล บทบาทของสื่อกับกระบวนการยุติธรรม
ในยุค New Normal ประเด็นปัญหาใหม่ๆ ของสังคมดิจิทัล และ
ข้อเสนอแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างสื่อและหน่วยงาน
ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านกระบวนการ
ยุติธรรมที่มีความชัดเจนและถูกต้อง

SESSION 4

การเปลี่ยนแปลง ข้อท้าทาย และการปรับตัวขององค์กร ในกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนยุควิถีใหม่

วันศุกร์ ที่ 14 พฤษภาคม 2564 เวลา 13.00 - 15.00 น.

การแบ่งปันแนวคิด องค์กรความรู้ และแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนภายหลังการระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้บริบทการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะต้องคำนึงถึงสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมนอกเหนือจากการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนให้กลับตนเป็นคนดี หน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนจึงต้องปรับนโยบาย มาตรการและแนวทางในการดำเนินงาน ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรมในยุควิถีใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรยายพิเศษ

Mr.Cedric Foussard

ที่ปรึกษาด้านการส่งเสริมและการเรียนรู้
กระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน
มูลนิธิ Terre des Hommes
ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

การถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะผู้มีประสบการณ์การทำงานร่วมกับองค์กรระดับนานาชาติด้านกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน เพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนที่จะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับยุควิถีใหม่ รวมถึงมุมมองที่มีต่อมาตรการต่างๆ ที่หน่วยงานของรัฐบังคับใช้ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน และบุคลากรภายในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน และที่สำคัญที่สุดคือผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน

พันตำรวจเอก ปองพล เอี่ยมวิจารณ์

ผู้กำกับการ กลุ่มงานสนับสนุนทางไซเบอร์
กองบังคับการตรวจสอบและวิเคราะห์อาชญากรรม
ทางเทคโนโลยี
กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรม
ทางเทคโนโลยี

การถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับใช้กฎหมาย กับมาตรการจำกัดการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในช่วงปีที่ผ่านมาที่ส่งผลต่อบริบทและสถานการณ์ในการกระทำผิดทั้งในเด็กและเยาวชน และกระแสการกระทำความผิดที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีโดยมิชอบ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนแนวนโยบาย กระบวนการทำงาน เพื่อให้ทันต่อสภาพปัญหาและบริบทของการกระทำความผิดอย่างเหมาะสมกับภาวะวิถีใหม่

SESSION 4

การเปลี่ยนแปลง ข้อท้าทาย และการปรับตัวขององค์กร ในกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนยุควิถีใหม่

นายคงศักดิ์ มาตั้งครัตน์
อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด

การถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะผู้บริหารของสำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว สำนักงานอัยการสูงสุด เกี่ยวกับข้อท้าทายและการปรับตัวให้เหมาะสมกับบริบทของภาวะวิถีใหม่ของพนักงานอัยการ ในการพิทักษ์สิทธิของเด็ก เยาวชน และผู้เสียหายในคดีอาญา ซึ่งรวมถึงแนวทางการดำเนินคดีและการหันเหคดีเด็กและเยาวชนออกจากกระบวนการยุติธรรม

นางสาวอัมภัสชา ดิษฐอำนาจ
เลขานุการศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

การถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะผู้บริหารของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ซึ่งเป็นองค์กรหลักในกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน ที่จะต้องมีการปรับตัวในการอำนวยความสะดวกให้แก่เด็กและเยาวชนโดยคำนึงถึงบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปในภาวะวิถีใหม่ (New Normal) รวมถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนการ และการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาช่วยในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

พันตำรวจโทวรรณพงษ์ คชรักษ์
อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ถ่ายทอดมุมมอง ประสบการณ์ ในฐานะผู้บริหารหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทหลักในการควบคุม ดูแล และแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด เพื่อให้ไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำ และให้สามารถกลับไปอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานที่จะต้องจำกัดการแพร่ระบาดของโรคภายในสถานที่ควบคุม การจัดการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู และการให้การศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน และแนวทางการติดตามหลังปล่อยและการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูโดยชุมชนและ/หรือหน่วยงานภายนอกที่จะเข้ามาสนับสนุนการทำงาน

นายทรงพล สุวรรณพงศ์
ผู้ช่วยเลขานุการอัยการสูงสุด
สำนักงานอัยการสูงสุด
ผู้ดำเนินรายการ

กิจกรรมคู่ขนาน

“กระบวนการยุติธรรมยุคใหม่กับการสร้างความเป็นธรรมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”
โดยเครือข่ายนิติศาสตร์เพื่อสังคม

วันพฤหัสบดี ที่ 13 พฤษภาคม 2564 เวลา 13.00 - 16.30 น.

การแบ่งปัน แลกเปลี่ยนแนวคิด ประสบการณ์ มุมมอง ของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปัญหาความขัดแย้ง ที่นำไปสู่ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ในช่วงตลอดหลายปีที่ผ่านมา และข้อเสนอต่อกระบวนการยุติธรรมซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเป็นธรรมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การถ่ายทอดประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จ และล้มเหลว เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนกระบวนการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน การเตรียมการ ออกแบบ รวมถึงการสร้างคุณค่าใหม่ในการสร้างความเป็นธรรมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันเป็นสิ่งที่ท้าทายของหน่วยงานทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าจะจัดการให้เกิดความเป็นธรรมได้อย่างไร

การเสวนาหัวข้อ ประเมินสถานการณ์ความไม่เป็นธรรมกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เวลา 13.00 - 14.30 น.

- นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ
อดีตปลัดกระทรวงยุติธรรม
- นายอดิศร นุชดำรงค์
อธิบดีกรมป่าไม้
- ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ดร.สุริชัย หวันแก้ว
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

อาจารย์ไพสิฐ พานิชย์กุล

ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ดำเนินรายการ

การเสวนาหัวข้อ กระบวนการยุติธรรมกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เวลา 14.30 - 16.30 น.

- นายพงษ์เดช วานิชกิตติกูล
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
- ดร.ประพนธ์ คล้ายสุบรรณ
รองอธิบดีศาลปกครองระยอง
- ศาสตราจารย์ ดร.กรกฎ ทองชะเอม
คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- อาจารย์ชรรค์เพชร ชายทวีป
คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- อาจารย์ ดร.ฤทธิรักษ์ กัลยาณภัทรศิษฏ์
รองคณบดี สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

กิจกรรมคู่ขนาน

“Redesigning of Correctional Facility Architecture for New Normal Era”

การออกแบบโครงสร้างสถาปัตยกรรมเพื่อความปลอดภัยของสถานที่ควบคุมในยุค New Normal

โดย Asian Conference of Correctional Facilities, Architect and Planners (ACCFA)

วันศุกร์ ที่ 14 พฤษภาคม 2564 เวลา 09.00 - 12.15 น.

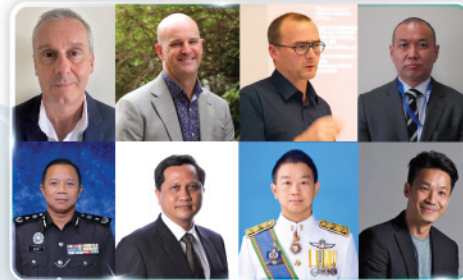
การอภิปรายแลกเปลี่ยนแนวคิดด้านสถาปัตยกรรมเพื่อการออกแบบสถานที่ควบคุมต่าง ๆ อาทิ เรือนจำ ทัณฑสถาน สถานพินิจ เด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกอบรมฯ ศูนย์บำบัดยาเสพติด ที่สอดคล้องกับหลักสากลด้านมนุษยธรรมและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในการดำรงชีวิต ที่มีสุขลักษณะและสุขภาพที่ดีและสะอาด (Healthy Lives) รวมถึงการออกแบบห้อง หรือสถานที่เพื่อกักกันการติดเชื้อ (Quarantine Area) ทั้งโรคโควิด 19 หรือโรคติดต่ออื่น ๆ สำหรับเด็ก เยาวชน หรือผู้ใหญ่ภายในสถานที่ควบคุมของรัฐ เพื่อบริหารจัดการ มาตรการ แนวทาง ด้านกายภาพในเชิงสาธารณสุข ซึ่งมีความสำคัญต่อสุขภาพที่ส่งผลต่อร่างกายและจิตใจของผู้ที่อยู่ในสถานที่ควบคุม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานและสังคมภายนอก

การเสวนาหัวข้อ

“สถาปัตยกรรมการออกแบบสถานที่ควบคุมกับหลักมนุษยธรรมและสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล”

เวลา 09.00 - 10.30 น.

- Mr. Jean Marc Zbinden
Architect, Water and Habitat Advisor for Asian And Pacific
คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC)
- Mr. Kavan Applegate
Director of Guymer Bailey Architect (Australia)
- Professor Gideon Boie
KU Leuven, LUCA School of Arts,
Faculty of Architecture (Belgium)
- Mr. Uchida Yoshihiro
Technical Assistant to the Director of Facilities Division (Japan)
- Mr. TKP Zaidi bin Hamid
Director of Radical & High Risk Inmate Division
Prison Department of Malaysia (Malaysia)
- พันตำรวจโท ดร.พงษ์ธร ธัญญสิริ
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
- นายสิทธิ สุธีวงศ์
รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทธิรงค์ จุฑาพถุมิตร
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ผู้ดำเนินรายการ

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรยศ จัตรธารากุล
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- นางสาวนวิรัตน์ นาควิจิตร
กระทรวงยุติธรรม

ประชุมเชิงปฏิบัติการหัวข้อ

“การออกแบบห้องกักกันโรคสำหรับสถานที่ควบคุมในยุค new normal”

เวลา 10.45 - 12.15 น.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อันธิกา สวัสดิ์ศรี
ประธานสภาคณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทธิรงค์ จุฑาพถุมิกร
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ผู้ดำเนินรายการ

ฐานความรู้ด้านกระบวนการ
ยุติธรรม (งานวิจัย บทความ
และวิทยานิพนธ์)

Facebook Fanpage
สำนักงานกิจการยุติธรรม

แผนพัฒนา
กระบวนการยุติธรรม

คณะกรรมการพัฒนา
การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

วารสาร
กระบวนการยุติธรรม

หลักสูตรการฝึกอบรมบุคลากร
ในกระบวนการยุติธรรม

DXC

ข้อมูลสถิติกระบวนการ
ยุติธรรม

งานบูรณาการ

SDGs เป้าหมายที่ 16

กรอบแนวทางการป้องกัน
อาชญากรรม

Infographics กฎหมาย

แผนแม่บทการบริหาร
งานยุติธรรมแห่งชาติ

ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ
กระบวนการยุติธรรม
ทางอาญา

โรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์
กระทรวงยุติธรรม

รู้กฎหมาย LAMP

Youtube Justice
Channel.TV

ให้ "กฎหมาย"
เป็นเรื่องใกล้ตัวของทุกคน

บอร์ดเกม (Board game)
"จับคนผิด Justice Game"

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 9 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

www.oja.go.th โทร. 0-2141-3666